

INVASION AF KÅLMØL - TJEK KÅLFRØ, RAPS OG KÅL FOR EVT. LARVEANGREB

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der er pt. kraftig flyvning af kålmøl mange steder. Hold derfor øje med angreb af larver i kålfrø, raps og kål. Små larver er lettest at bekæmpe.

Der er de seneste to dage meldt om kraftig flyvning af kålmøl (*Plutella xylostella*) fra både Jylland, Fyn, Sjælland og Bornholm. Se fotos nedenfor. Hold derfor øje med evt. angreb af larverne. Kålmøllens larver kan angribe korsblomstrede, dvs. vårraps, kål til frø og forskellige kålarter. Vinterrapsens skulper kan også angribes ved at larverne afgnaver overhuden, men det vurderes, at risikoen for angreb i vårraps og kål til frø er større.

Den voksne 7-8 mm lange kålmøl har en hvid kantlinie på forvingerne. I hvile ses det som en bred lys linie langs rygside. Larven er i udvokset tilstand ca. 1 cm, grøn og med en mørkere stribe på rygside. Pupperne kan senere findes i en kokon af løst spind på undersiden af bladene. Se tegninger nedenfor.

Kålmøllene kan have overvintret i Danmark, men ofte er der tale om invasion fra andre sydlige lande. Om dagen holder kålmøllene især til på skyggefulde steder, mens de især sværmer og lægger æg på korsblomstrede planter i skumringen og umiddelbart inden solopgang. Der lægges i en periode på 4-10 dage 100-200 grøngule æg pr. hun, og æggene lægges især på bladundersiderne. Varme, vindstille aftener uden regn fremmer æglægning.

Æggene klækker ved 20° C efter 4-5 dage, hvorefter de nyklækkede larver æder små "vinduer" (underhuden afgnaves, men overhuden efterlades) i bladene. Efterhånden som larverne vokser, bliver gnavene større og kraftigere, og bladene kan blive helt afløvet.

Efter 3-4 uger i slutningen af juni er larverne fuldt udviklede og forpupper sig i en netagtig kokon på undersiden af bladene. Senere kan fra juli optræde yderligere 2-3 generationer.

BEKÆMPELSE

Nogen bekæmpelsestærsker er ikke kendt, men ved kraftige angreb kan bladene afløves.

Pyrethroidet Karate (0,3 kg/ha er normaldosering) er godkendt til bekæmpelse af kålmøl i raps. Der er ingen erfaringer med nedsatte doser, men 0,2 kg Karate vurderes at være tilstrækkelig.

Karate har også en off label til brug i kål til frø.

Cyperb 100/10 W (0,25 l/ha er normaldosering) må anvendes ved frøproduktion af hvidkål, rosenkål, rødkål, savoykål, blomkål og broccoli.

Karate og Cyperb må over blomstrende planter kun udbringes uden for biernes flyvetid, dvs. i perioden ca. kl. 21-03 (sommertid) - tjek altid marken for bier, før en bekæmpelse foretages.

I forårssåede korsblomstrede frøafgrøder kan glimmerbøsser samtidig være et problem. Der er resistens hos glimmerbøsser mod alle pyrethroider bortset fra mod Mavrik. Mavrik er ikke godkendt mod kålmøl, og firmaet har pt. ikke kunne fremskaffe data for effekt af Mavrik mod kålmøllarver.

GRØNSAGER

GartneriRådgivningen A/S skriver 1. juni 2016 følgende i GrønsagsNyt:

"Kålmøl er nu lokalt set i store mængder, som det ofte ses i forbindelse med varmeudbrud fra øst. De små larver må forventes at klække i større mængder i løbet af den næste uges tid, hvor de først vil minere og siden lave "vinduesnav" i bladene.

Larver af kålmøl og kålsommerfugle kan bekæmpes i rødkål, hvidkål, savoykål, blomkål, broccoli og rosenkål med 85 g Steward pr. ha; der er 1 dags sprøjtefrist (dog 28 dage i rosenkål) og et loft på 3 behandlinger pr. sæson. Må kun bruges uden for biernes flyvetid.

Det er også muligt at anvende Dipel DF eller Turex WG/WP på de helt små larver, men det kræver en periode med stille og fugtigt vejr for at være effektivt. Der er ingen behandlingsfrist på disse B.t. midler, der også er godkendt i økologisk produktion".

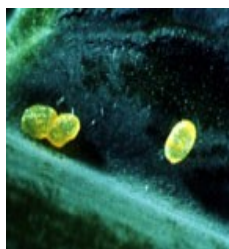

Billede 1. Kålmøl fotograferet 30. maj 2016 af Pernille M. B. Kynde.

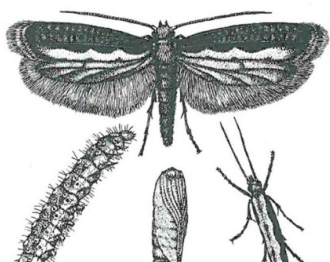
Billede 2. Voksen kålmøl.

Billede 3. Æg af kålmøl langs bladnerve

Billede 4. Kålmøllarve og bladsymptomer.

Figur 1. Kålmøl: voksen (både med ufoldede vinger og i hvilestilling), larve og puppe.
Kilde: Hoffmann/Schmutterer.

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.